

Zdrowie w kryzysach humanitarnych

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Lekarski
Kierunek studiów	Lekarski
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Stacjonarne i niestacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Fakultatywny
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	Zakład Medycyny Społecznej i Zdrowia Publicznego Kampus Banacha Centrum Symulacji Medycznych ul. A. Pawińskiego 3a 02-106 Warszawa
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Prof. dr hab. n. med. Aneta Nitsch-Osuch
Koordynator przedmiotu	dr hab. n. med. Krzysztof Kanecki krzysztof.kanecki@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus)	dr n. med. Katarzyna Lewtak katarzyna.lewtak@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	dr hab. n. med. Krzysztof Kanecki dr n. med. Katarzyna Lewtak

2. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Rok i semestr studiów	IV rok; semestr zimowy, semestr letni	Liczba punktów ECTS	2.00
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W)			
seminarium (S)			
ćwiczenia (C)			
e-learning (e-L)		30	1.2
zajęcia praktyczne (ZP)			
praktyka zawodowa (PZ)			
Samodzielna praca studenta			
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		20	0.8

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Poznanie zasad organizacji, koordynacji i zarządzania działaniami związanymi z pomocą humanitarną.
C2	Zrozumienie wpływu katastrof naturalnych i konfliktów na zdrowie oraz poznanie strategii ograniczania skutków zdrowotnych sytuacji kryzysowych.
C3	Nabywanie umiejętności oceny sytuacji kryzysowych, identyfikacji specyficznych potrzeb zdrowotnych dotkniętych populacji, planowania i wdrażania działań odpowiadających na te potrzeby oraz monitorowania i oceny skuteczności udzielanej pomocy.

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
D.W1	społeczny wymiar zdrowia i choroby, wpływ środowiska społecznego (rodziny, sieci relacji społecznych) i nierówności społecznych oraz społeczno-kulturowych różnic na stan zdrowia, a także rolę stresu społecznego w zachowaniach zdrowotnych i autodestrukcyjnych;

Załącznik nr 4A do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do Zarządzenia nr .../2024 Rektora WUM z dnia2024 r.)

D.W2	społeczne czynniki wpływające na zachowania w zdrowiu i w chorobie, szczególnie w chorobie przewlekłej;
D.W3	formy przemocy, modele wyjaśniające przemoc w rodzinie i przemoc w wybranych instytucjach, społeczne uwarunkowania różnych form przemocy oraz rolę lekarza w jej rozpoznawaniu;
D.W4	postawy społeczne wobec znaczenia zdrowia, choroby, niepełnosprawności i starości, konsekwencje społeczne choroby i niepełnosprawności oraz bariery społeczno-kulturowe, a także koncepcję jakości życia uwarunkowaną stanem zdrowia;
D.W8	funkcjonowanie podmiotów systemu ochrony zdrowia i społeczną rolę lekarza;
D.W12	rolę stresu w etiopatogenezie i przebiegu chorób oraz mechanizmy radzenia sobie ze stresem;
D.W14	zasady promocji zdrowia, jej zadania i główne kierunki działania, ze szczególnym uwzględnieniem znajomości roli elementów zdrowego stylu życia;
D.W16	główne pojęcia, teorie, zasady etyczne służące jako ogólne ramy właściwego interpretowania i analizowania zagadnień moralno-medycznych;
D.W17	prawa pacjenta;
E.W1	uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych chorób;
E.W2	zasady żywienia dzieci zdrowych i chorych, w tym karmienia naturalnego, szczepień ochronnych i prowadzenia bilansu zdrowia dziecka;
E.W20	objawy zaburzeń psychicznych w przebiegu chorób somatycznych, ich wpływ na przebieg choroby podstawowej i rokowanie oraz zasady ich leczenia;
E.W33	zasady postępowania w przypadku wykrycia choroby zakaźnej;
E.W34	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego oraz profilaktycznego w najczęstszych chorobach bakteryjnych, wirusowych, pasożytniczych i grzybicach, w tym zakażeniach pneumokokowych, wirusowym zapaleniu wątroby, zespole nabytego niedoboru odporności (AIDS), sepsie i zakażeniach szpitalnych;
E.W38	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach i specyficznych problemach w praktyce lekarza rodzinnego;
G.W1	metody oceny stanu zdrowia jednostki i populacji, różne systemy klasyfikacji chorób i procedur medycznych;
G.W2	sposoby identyfikacji i badania czynników ryzyka, wady i zalety różnego typu badań epidemiologicznych oraz miary świadczące o obecności zależności przyczynowo--skutkowej;
G.W3	epidemiologię chorób zakaźnych i przewlekłych, sposoby zapobiegania ich występowaniu na różnych etapach naturalnej historii choroby oraz rolę nadzoru epidemiologicznego;
G.W4	pojęcie zdrowia publicznego, jego cele, zadania oraz strukturę i organizację systemu ochrony zdrowia na poziomie krajowym i światowym, a także wpływ uwarunkowań ekonomicznych na możliwości ochrony zdrowia;
G.W5	regulacje prawne dotyczące udzielania świadczeń zdrowotnych, praw pacjenta, prawa pracy, podstaw wykonywania zawodu lekarza i funkcjonowania samorządu lekarskiego;
G.W6	podstawowe regulacje prawne dotyczące organizacji i finansowania systemu ochrony zdrowia, powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego oraz zasady organizacji podmiotów leczniczych;
Umiejętności – Absolwent* potrafi:	
B.U10	korzystać z baz danych, w tym internetowych, i wyszukiwać potrzebne informacje za pomocą dostępnych narzędzi;

C.U6	oceniać zagrożenia środowiskowe i posługiwać się podstawowymi metodami pozwalającymi na wykrycie obecności czynników szkodliwych (biologicznych i chemicznych) w biosferze;
D.U1	uwzględniać w procesie postępowania terapeutycznego subiektywne potrzeby i oczekiwania pacjenta wynikające z uwarunkowań społeczno-kulturowych;
D.U3	wybierać takie leczenie, które minimalizuje konsekwencje społeczne dla pacjenta;
D.U11	stosować w podstawowym zakresie psychologiczne interwencje motywujące i wspierające;
D.U13	przestrzegać wzorców etycznych w działaniach zawodowych;
D.U15	przestrzegać praw pacjenta;
D.U17	krytycznie analizować piśmiennictwo medyczne, w tym w języku angielskim, i wyciągać wnioski;
E.U14	rozpoznawać stany bezpośredniego zagrożenia życia;
E.U16	planować postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne;
E.U27	kwalifikować pacjenta do szczepień;
G.U1	opisywać strukturę demograficzną ludności i na tej podstawie oceniać problemy zdrowotne populacji;
G.U2	zbierać informacje na temat obecności czynników ryzyka chorób zakaźnych i przewlekłych oraz planować działania profilaktyczne na różnym poziomie zapobiegania;
G.U3	interpretować miary częstości występowania chorób i niepełnosprawności;
G.U4	oceniać sytuację epidemiologiczną chorób powszechnie występujących w Rzeczypospolitej Polskiej i na świecie;
G.U5	wyjaśniać osobom korzystającym ze świadczeń medycznych ich podstawowe uprawnienia oraz podstawy prawne udzielania tych świadczeń;

**W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie*

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
W1	zależności między kryzysami humanitarnymi a występowaniem chorób i problemów zdrowotnych
W2	systemy reagowania zdrowia publicznego w kryzysach humanitarnych.
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
U1	ocenić potrzeby zdrowotne różnych grup społecznych w kontekście kryzysów humanitarnych
U2	planować interwencje zdrowia publicznego obejmujące m.in. nadzór epidemiologiczny, szczepienia i działania WASH.
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	

K1	uzasadniania roli instytucji krajowych i międzynarodowych w koordynacji działań zdrowia publicznego.
K2	do współpracy z przedstawicielami różnych sektorów oraz instytucji krajowych i międzynarodowych w celu skutecznego reagowania na kryzysy humanitarne.

6. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
(e-L) seminarium 1 online, asynchronicznie	Zdrowie, zdrowie publiczne, zdrowie globalne i zdrowie humanitarne	D.W1, D.W2, D.W3, D.W14, D.W16, D.W17, E.W1, G.W1, G.W2, G.W4, D.U13, D.U15, D.U17, E.U14, G.U1, G.U4,
(e-L) seminarium 2 online, asynchronicznie	Zasady etyczne, prawa człowieka oraz podstawowe ramy prawne obowiązujące w kryzysach humanitarnych	D.W16, D.W17, G.W5, D.U1, D.U3, D.U13, D.U15,
(e-L) seminarium 3 online, asynchronicznie	Choroby zakaźne w kryzysach humanitarnych	E.W1, E.W2, E.W33, E.W34, E.W38, G.W1, G.W2, G.W3, E.U14, E.U27, G.U2, G.U4,
(e-L) seminarium 4 online, asynchronicznie	Szczepienia ochronne w sytuacjach zagrożenia zdrowia publicznego	E.W2, E.W33, E.W34, E.W38, G.W3, E.U14, E.U27, G.U2
(e-L) seminarium 5 online, asynchronicznie	Woda, warunki sanitarne i higiena (ang Water, sanitation and hygiene; WASH)	D.W14, E.W1, E.W2, E.W34, C.U6,
(e-L) seminarium 6 online, asynchronicznie	Choroby niezakaźne w kontekście kryzysów humanitarnych	D.W3, D.W12, D.W14, E.W1, E.W2, E.W38, G.W1, G.W2, G.W3, E.U14, G.U4,
(e-L) seminarium 7 online, asynchronicznie	Zdrowie psychiczne i zasady udzielania pierwszej pomocy psychologicznej	D.W3, D.W12, D.W14, E.W20, E.W38, G.W3, D.U11,
(e-L) seminarium 8 online, asynchronicznie	Nierówności w zdrowiu i potrzeby zdrowotne populacji szczególnie narażonych	D.W1, D.W2, D.W4, D.W14, D.W17, E.W20, E.W33, E.W34, E.W38, G.W1, G.W2, G.W3, D.U1, E.U14, G.U1,
(e-L) seminarium 9 online, asynchronicznie	Systemy ochrony zdrowia w sytuacjach kryzysowych, organizacja pomocy humanitarnej	D.W1, D.W2, D.W8, D.W16, D.W17, E.W34, E.W38, G.W4, G.W5, G.W6, B.U10, D.U3, D.U15, E.U14, E.U16, E.U27, G.U2, G.U3, G.U5
(e-L) seminarium 10 online, asynchronicznie	Przyszłość zdrowia humanitarnego: nowe wyzwania i kierunki działań	D.W1, D.W2, D.W8, D.W14, D.W16, D.W17, E.W1, E.W2, E.W33, E.W34, E.W38, G.W1, G.W2, B.U10, C.U6, D.U1, D.U3, D.U11, D.U15, D.U17, E.U14, E.U16, E.U27, G.U1, G.U2, G.U3, G.U4, G.U5

7. LITERATURA

Obowiązkowa

1. Kryzysy humanitarne i pomoc humanitarna w pigułce <https://www.pah.org.pl/wp-content/uploads/2024/05/Publikacja-Kryzysy-humanitarne-i-pomoc-humanitarna-w-pigulce.pdf>
2. PCK. Pomoc humanitarna <https://pck.pl/co-robimy/pomoc-humanitarna>
3. Public health in crisis affected populations. A practical guide for decision-makers. <https://odihpn.org/content/uploads/2008/05/networkpaper061.pdf>
4. The Sphere Handbook. <https://spherestandards.org/wp-content/uploads/Sphere-Handbook-2018-EN.pdf>
5. Global Humanitarian Overview 2026. <https://humanitarianaction.info/document/global-humanitarian-overview-2026>

Uzupełniająca

1. European Centre for Disease Prevention and Control. <https://www.ecdc.europa.eu/en>
2. Lancet. Health in Humanitarian Crises. <https://www.thelancet.com/series-do/health-in-humanitarian-crises>
3. Informing humanitarians worldwide 24/7. OCHA. <https://reliefweb.int/topics>
4. Médecins Sans Frontières. <https://www.msf.org/>

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
D.W1, D.W2, D.W3, D.W4, D.W8, D.W12, D.W14, D.W16, D.W17, E.W1, E.W2, E.W20, E.W33, E.W34, E.W38, G.W1, G.W2, G.W3, G.W4, G.W5, G.W6, B.U10, C.U6, D.U1, D.U3, D.U11, D.U13, D.U15, D.U17, E.U14, E.U16, E.U27, G.U1, G.U2, G.U3, G.U4, G.U5, W1, W2, U1, U2, K1, K2	Zrealizowanie wszystkich modułów szkolenia e-learningowego, poprawne rozwiązanie wszystkich zadań oraz quizów zamieszczonych na platformie e-learningowej. Test końcowy	Pozytywna ocena zadań i quizów oraz testu końcowego. Próg zaliczeniowy to 70%.

9. INFORMACJE DODATKOWE

Informacje dodatkowe:

- Limit uczestników na jedną edycję kursu: 500 osób.
- Liczba dopuszczalnych podejść do zaliczenia: 3 (zgodnie z § 26 ust. 1–2, § 27 ust. 3 oraz § 28 ust. 1 Regulaminu Studiów).
- Kurs realizowany jest w całości na platformie www.e-learning.wum.edu.pl.

Warunki zaliczenia:

- Wszystkie terminy związane z realizacją fakultetu, w tym terminy przesyłania zadań oraz wykonania obowiązkowych aktywności (zapoznania się z materiałami edukacyjnymi i rozwiązywania quizów), będą publikowane w sekcji Informacje ogólne na stronie głównej kursu e-learningowego. Student jest zobowiązany do regularnego sprawdzania zamieszczanych komunikatów oraz przestrzegania wyznaczonych terminów.
- Student jest zobowiązany do zapoznania się ze wszystkimi materiałami edukacyjnymi udostępnionymi w modułach kursu na platformie e-learningowej.
- Po ukończeniu każdego modułu student zobowiązany jest do wykonania wszystkich wymaganych quizów oraz zadań. Realizacja tych aktywności i uzyskanie pozytywnej oceny jest warunkiem zaliczenia kursu.
- Wszystkie zadania wymagające oceny nauczyciela muszą zostać przesłane za pośrednictwem platformy e-learningowej.

- Student jest zobowiązany do zrealizowania wszystkich obowiązkowych aktywności przewidzianych w kursie, w tym zapoznania się z materiałami dydaktycznymi, uzyskania pozytywnej oceny ze wszystkich wymaganych quizów oraz pozytywnej oceny ze wszystkich zadań podlegających ocenie nauczyciela.
- Warunkiem przystąpienia do testu końcowego jest wcześniejsze zrealizowanie oraz nadeślanie do oceny wszystkich wymaganych zadań.
- Kurs uznaje się za zaliczony wyłącznie po spełnieniu wszystkich obowiązkowych wymagań (zapoznanie się z materiałami edukacyjnymi, uzyskanie pozytywnej oceny z quizów i zadań) oraz uzyskaniu pozytywnego wyniku z testu końcowego dostępnego na platformie e-learningowej.
- Certyfikat ukończenia kursu będzie dostępny do pobrania po uzyskaniu pozytywnego wyniku z testu końcowego oraz pozytywnej oceny wszystkich wymaganych zadań. Pobranie certyfikatu bez spełnienia wszystkich wymagań kursu, tj. zapoznania się ze wszystkimi materiałami dydaktycznymi, uzyskania pozytywnej oceny ze wszystkich wymaganych quizów oraz wszystkich zadań, nie stanowi potwierdzenia zaliczenia kursu i nie jest podstawą do wpisania zaliczenia do protokołu przedmiotu.

Zasady korzystania z narzędzi sztucznej inteligencji (ang. Artificial Intelligence; AI)

- W ramach realizacji fakultetu dopuszcza się korzystanie z narzędzi opartych na sztucznej inteligencji jako wsparcia procesu uczenia się.
- Narzędzia AI mogą być wykorzystywane pomocniczo, m.in. do: wyszukiwania i porządkowania informacji, analizy problemów, generowania katalogu propozycji rozwiązań, wspierania procesu tworzenia i redagowania tekstów, z zachowaniem zasad rzetelności naukowej oraz podejścia Evidence-Based Medicine;
- Wykorzystanie narzędzi AI wymaga przestrzegania zasad uczciwości akademickiej, w szczególności: wskazania wykorzystania narzędzi AI w przygotowanych pracach własnych, zachowania samodzielności w prowadzeniu analiz, interpretacji wyników i formułowaniu wniosków, przestrzegania zasad ochrony danych, poufności informacji oraz praw autorskich;
- Niedopuszczalne jest: przedstawianie treści wygenerowanych przez narzędzia AI jako własnej samodzielnej pracy, bezkrytyczne wykorzystywanie odpowiedzi generowanych przez AI jako źródeł wiedzy naukowej, zastępowanie procesu rozumowania i oceny naukowej wynikami generowanymi przez narzędzia AI.
- Wykorzystanie narzędzi AI powinno wspierać rozwój myślenia analitycznego, krytycznego oraz umiejętności podejmowania decyzji w złożonych sytuacjach, zarówno klinicznych, jak i systemowych, a nie je zastępować.

Ważne:

Informacje o zajęciach przesyłane są wyłącznie na studenckie konta poczty WUM. Zgodnie z zarządzeniem JM Rektora WUM, studenci są zobowiązani do korzystania z adresów mailowych WUM w korespondencji z nauczycielami.

Koło Naukowe:

Przy Zakładzie Medycyny Społecznej i Zdrowia Publicznego działa Studenckie Koło Naukowe Higieny i Profilaktyki. Zapraszamy wszystkie osoby zainteresowane działalnością naukową w zakresie medycyny prewencyjnej (granty badawcze, udział w konferencjach naukowych, publikacje w czasopiśmie z listy MNiSW).

Kontakt: katarzyna.lewtak@wum.edu.pl

Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów
Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich